

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 6 kr.

Naročnine in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 269.

V Ljubljani, v četrtek 23. novembra 1899.

Letnik XXVII

Načelnik zveze pri cesarju.

Včeraj popoldne je cesar vsprejel v avdi-jenciji poslanca P o v š e-ta kot načelnika kluba slovanske krščanske narodne zveze. — O tej avdi-jenciji se nam dodatno nastopno poroča z Du-naja:

Cesar je najprvo razložil vzrok, da je posl. P o v š e-ta povabil k sebi, da mu kot načelniku kluba slov. kršč. nar. zveze sporoči svojo željo, da se rešijo najnujnejše državne zadeve, to je kvota, nagodba z Ogersko in proračunski provi-zorij. Vlada priznava opravičenost obstanka in vpliva sedanje večine, a dvomi, da bi bila vlada iz desnice sedaj mogoča in dovolj močna, da bi vlekla državni voz, torej je edino mogoča začasna uradniška vlada, dokler se ne zjasni položaj in pripravi prostor koalicijski vladi, ki bi se opirala na sedanjo desnico in na zmernejše dele levece. V istem smislu, kakor nasproti posl. Engelnu, je tudi tem povodom cesar omenjal, da se mu opo-zicija desnice zdi umevna nasproti Clary-ju, da pa v sedanjih razmerah ni bilo drugega izhoda iz za-gate. Cesar umeva stališče opozicije, vendar naj so tudi opoziciji pred očmi nujne državne potrebe, zato priporoča, da tudi klub slovanske krščanske narodne zveze ne bi delal ovir, da se ti za državo neobhodno potrebni sklepi dosežejo.

Posl. P o v š e je pojasnil stališče kluba slovanske krščanske narodne zveze, ki ima v sedanji desnici svoje dano stališče; v desnici namreč ta klub najde svoje sokrivne brate, ki mu morejo jamčiti pomoč v dosego narodnih pravic, in kato-liško ljudsko stranko, s katero ima naš klub podobne cilje v verskem in gospodarskem oziru. Iz odgo-vora cesarjevega sme se sklepati, da vladar odo-bruje naše stališče z željo, da ostanemo skupaj z zavezniki v desnici, delujoč na to, da ta računa z oziri na celokupne interese države.

Na to je omenjal posl. P o v š e, da posebe Slovenci imajo dovolj povoda soditi, da sedanja vlada njim nasproti ni nepristranska in da razni čini iz zadnjega časa to dokazujejo na nepobiten način. Nadalje je posl. Povše pojasnil, da so v slov. kršč. narodni zvezi združeni narodi in njih poslanci vedno za redno parlamentarno delo, ker jim je le v parlamentu mogoče braniti pravice svojih narodov, da torej ta klub gotovo ne bo oviral omogočenja parlamentarnega delovanja, da pa ne moremo drugače kakor opozicijsko nastopati proti sedanji, nam nasprotni vladi.

Cesar je na to dejal, da nima nič proti opo-ziciji, da pa priporoča ne lotiti se obstrukcije. Na to je posl. Povše dejal, da se bodo poslanci v zvezi kakor do sedaj tako tudi v bodoče ravnali po geslu, da treba dati državi, kar je njenega, na-rodom pa, kar je njihovega.

Državni zbor.

Dunaj, 21. nov.

Pred odločitvijo.

Parlamentarne razmere so skrajno resne: vlada je v zagati, obstanek večine v nevarnosti, levica preži na nove beneficije. Ker si vlada ne vé in ne more pomagati, morala je krona že tretjič

posredovati. Najprvo je cesar pospešil volitev avstrijske delegacije, dalje je posredoval pri obravnavah kvotnih deputacij in sedaj skuša odstraniti ovire, ki zadržujejo parlamentarni voz. Cesar je včeraj in danes poklical načelnike raznih klubov, da jim razodene svoje želje jasno in naravno je, da želi krona prej ko mogoče končati krizo, ki že tretje leto ruši temelje državi in državno la-dijo premetava v vrtincih parlamentarnih bojov in viharjev. Istina pa je tudi, da večkrat najbolje namene prvega čuvaja v državi onemogočijo kratkovidni svetovalci. Od prvega početka si je grof Clary sam zastavljal pot, ko je zašel v mreže ustavovernega veleposestva ter skušal razdvojiti desnico, streti ono zdravo zrno ljudskega zastop-stva, ki obseza vse Avstriji zvesto udane narode, in razrušiti najtrdnjšo obrambo državne avtoritete. Večina je morala braniti svoje pravo ter se ustavljati tajnim intrigam in raznim koncesijam, katere je levica zahtevala za svojo — revolucijo. Večina je takorekoč izkervavela za »državne ko-risti« in tudi danes se jim načelno ne upira, a državne koristi niso identične s katero koli vlado. In to je vladar v razgovorih z merodajnimi parla-mentarci sam naglašal in dr. Kathreinu dal razu-meti, da ne želi razpada sedanje večine, ampak da parlament še to leto reši nagodbeno vprašanje, porazdelitveni zakon in dovoli začasni proračun.

Gotovo je vladarjeva opravičena želja našla vsprejemljiva srca, a levičarji so zopet, ki vodo obračajo na svoj mlin in sedanjo krizo izrabljajo proti desnici. Levičarji so vladna stranka in tol-mačijo vsako popustljivost desnice kot moralno podporo sedanje vlade. V tem tiči jedro vprašanja, in dr. Engel je to vladarju naravnost izpovedal.

Poljaki in katoliška ljudska stranka se bodo gotovo do skrajnosti ozirali na izražene želje, a stališče čeških poslancev je jako težavno. Ako gla-sujejo za provizorij in nagodbo, vzdigne se proti njim največji vihar mej volivci. Ako odklonijo te zahteve, je desnica razrušena, ker Poljaki in kat. ljudska stranka bi sedaj gotovo ne podpirali ob-strukcije. Danes so imeli češki poslanci že daljše posvetovanje o nadaljni taktiki, a do trenutka niso še ničesa sklenili. V klubu jako vré, ker češki ra-dikalni listi vihté biče nad poslanci in zahtevajo odločno opozicijo. To je gotovo, da češki poslanci brezpogojno ne bodo glasovali ne za provi-zorij, ne za nagodbo, ker bi s tem posredno iz-razili zaupanje vladi, ki je uničila jezikovni na-redbi. A tega od njih ne more nihče zahtevati. In kaj naj bi slovenske poslance nagibalo, da bi se odkrivali pred Gesslerjevim klobukom. Morda zadnje imenovanje predsednika celjskemu okrož-nemu sodišču? Položaj je toraj jako opasen in desnica mora biti posebno previdna, da se reši iz precepa. Vse je odvisno od sklepa čeških po-slancev, zato živahno popraševanje o izidu ob-ravnjav.

Ministerske zatožbe.

Zbornica je danes nadaljevala debato o za-tožbi prejšnjega ministerstva. Da je vsa debata res le komedija, dokazuje zevajoča praznosta zbor-nice.

Dr. Kindermann je govoril praznim klopem ter mahal po zraku. Stojalowski je imel sicer več poslušalcev, ki pa so se le zaba-vali mej njegovim govorom. Mož vedno pripo-veduje zgodovino svojega burnega življenja, ki pa vzbuja več pomilovanja, nego sočutja. Ob jednom je Stojalowski toliko nepreviden, da reaguje na razne hudomušne opazke. Tako sta si bila danes Stojalowski in Daszynski v laseh ter si očitala razne stvari, ki niso v nobeni zvezi z grofom Thunom.

Poslanec Hofmann, profesor v Opavi, je utemeljeval zatožbo grofa Thuna s tem, da se Čehi še do danes niso izselili iz Šlezije. Grof Thun je zakrivil, da Čehi še niso izumrli in da zahtevajo iste pravice, ki jih imajo nemške manj-sine v slovanskih krajih. Grof Thun je zakrivil, da je neki češki dijak v Opavi dobil dovoljen red iz latinščine, dasi ga ni zaslužil.

To so torej razlogi za zatožbo Thunovega ministerstva! Bedasto in smešno!

Obširno mu je odgovarjal generalni govornik desnice, posl. Hofica, češ, da so Čehi navzlic mnogobrojnim nasprotnikom s svojo žilavostjo dosegli to, kar imajo danes, in da s časom mora zmagati načelo enakopravnosti za vse narode v Avstriji. Gen. govornik levece je bil soc. demokrat Schrammel, kar tudi priča, kako resne so levičarske zatožbe.

Po stvarnih popravkih posl. Hofmanna in dr. Slame je bilo na predlog posl. Bernerja glasovanje po imenih. Že pred glasovanjem so Italijani in ustavoverni veleposestniki zapustili dvorano. Predlog, da se izvoli odsek 48 članov, ki naj bi pričel preiskavo proti prejšnji vladi zaradi upo-rabe § 14., je desnica odklonila s 171 glasovi proti 123. S tem je zatožba šla v koš.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. novembra.

Kvotno vprašanje je rešeno. Ta vest je dohajala v prvih urah včerajšnjega popoldneva iz Budimpešte, kjer sta se opoldne sošla odseka obeh kvotnih deputacij. Avstrijska kvota se je sedaj znižala za 3 odstotke in ogerska povišala za ravno toliko, avstrijska kvota znaša sedaj 65,6, ogerska pa 34,4 odstotkov. Naša kvotna deputacija je včeraj odnehala za 0,125, ogerska pa po-višala za 0,15. S tem je zadeva toraj rešena v prvi inštanci in kmalu se bota pečala z njo oba parlamenta, ki jo brez dvoma odobrita popolno nespremenjeno. Prva nevarnost je toraj odstra-njena, ta državna potreba je rešena in vladi, po-sebno pa grof Clary, si lahko globoko oddahneto po dovršenem delu, za katero pa nima prav za prav čisto nobenih zaslug. Ko bi bil posredoval samo grof Clary, še danes bi bili kvotni deputaciji tam, kjer sta bili pred mesecem dnij. Moral je marveč poseči vmes sam vladar in vplivati toliko na obe-stranske kroge, da se je vsaj v zadnji minuti od-vrnila nevarnost za obstoj celokupnosti. No, Ma-žari so z doseženim uspehom lahko zadovoljni, kajti vkljub »nečuvnosti« popustljivosti njih dele-gatov so vedno še znatno na boljšem, ker so

znali tako računati, da je zanje prav, poleg tega pa pride še porazdelitveni zakon, ki bo dovoljeval Mažarom neprimerno veliko prednosti.

Stališče Mladočehov v parlamentu. Mej drugimi je bil, kot smo omenili, pri vladarju tudi zastopnik mladočeškega kluba posl. dr. Engel, kateremu je polagal na srce državne potrebe in solidarnost desnice. Poslanec Engel je sicer obljubil, da bo skušal vplivati na svoje tovariše v klubu, da pa je stališče Čehov zelo težavno, ker je javno mnenje v Čehih grozno razburjeno vsled povsem pristranskega postopanja Claryjeve vlade. Kakor je razvidno iz pisave mladočeških in drugih čeških listov, je poslanec Engel postopal popolno v smislu kluba in se ni zavezal ne za to ne za ono stran. O položaju poročajo »Politiki« z Dunaja mej drugim tudi to-le: Češki zastopniki stoje pred resno odločitvijo. V klubu bo dr. Engel poročal o svoji avdijenci in potem se bo sklepalo o nadaljnjih korakih. Gotovo je sedaj toliko, da češki zastopniki ne spremene dosedanje taktike nasproti vladi, in da se mej posamnimi člani čim pogosteje čuje beseda »obstrukcija«. Radikalni elementi mej Mladočehi vstrajajo neomajno pri svojem prvotnem načrtu, da se mora potem obstrukcije parlamentarna rešitev državnih potreb tako dolgo zavlačevati, da bo koledarično nemogoče rešiti jih do 1. januarja. Ako češki poslanci tega ne storé, nakopljejo si največjo nezadovoljnost vsega naroda in posledice bodo neizogibne. Prihodnji dnevi pojasne, kaj bo klub končno ukrenil.

Visconti Venosta o dogodkih v Rivi. Včeraj smo poročali o aretovanju blagajnika italijanskega parnika »Mocenigo« v avstrijskem mestu Rivi ob gardskem jezeru na južnem Tirolskem in samooblastnem nastopu kapitana imenovane ladije napram avstrijskemu okrajnemu glavarju in njega orožnikom. Pojasnili smo tudi, da je avstrijska oblast postopala popolno pravilno, ker le vojne ladije uživajo v tujih lukah popolno eksteritorialnost in ne sme brez dovoljenja na nje stopiti noben tuj organ in prijati tega ali onega zločinca, dokler mu tega radovoljno ne izroče. Za Avstrijo bi bila toraj zadeva rešena in dotični prijati blagajnik bi pri pristojnem sodišču prejel plačilo za dovršene sleparije na avstrijskih tleh, ko bi Italija ne imela za voditelja zunanje politike ministra Visconti-Venosta, ki ima to bolezen, da si hoče pridobiti čim največ popularnosti. Mogoče, da se mu to posreči in v Avstriji prav gotovo nihče ne bo ugovarjal, ako si s svojo »izborna« kitajsko politiko pridobi naslov italijanskega kolonizatorja. Počenja naj torej v tem oziru vse, karkoli se mu zljubi, le ne na avstrijske stroške. Toda tudi do tega se je predvčeraj povzpelo v svoji pohlepnosti po popularnosti. Na interpelacijo posl. Barzilai in Luchini je namreč ta mož najprej priznal, da so razun vojnih ladij v tujih lukah vse podvržene ondotnim sodnim oblastim, toraj potrdil, kar smo trdili zgoraj, takoj nato si je pa drznil opomniti, da je avstrijsko oblastvo v Rivi in merito kakor tudi po obliki prekoračilo pravo mejo in da bo vlada storila vse potrebne korake. Kajpada sta bila interpelanta zadovoljna s tako »odločnim« odgovorom, kateremu se pa v Avstriji ne pripisuje prav nikaka resnost in se ga smatra za neko majhno blamažo voditelja italijanske zunanje politike. Vidi se, da bi italijanska gospoda tudi v teh južnotirolskih krajih rada tako delovala za »Italia unito«, kakor v Trstu. In naši oficijelni krogi še vedno miže na obe očesi.

»ZuchtHausvorlage« v nemškem državnem zboru odklonjena. Minuli ponedeljek je doživela pruska vlada zopet občuten poraz. Zbornica je namreč z veliko večino odklonila vladno predlogo, s katero bi se zabranjevale stavke raznih delavskih strok, ali takozvano »ZuchtHausvorlage«. Proti vladi so glasovali katoliški in socialnodemokratski poslanci, le žide in velike kapitaliste je imela vlada na svoji strani. Predloga, kakor jo je izdelala vlada, ima na videz še nekako prikupljivo lice, a le na videz. Vlada namreč pravi, da se hoče miroljubne, toraj v tem slučaju za stavke ne vnete delavce varovati pred nasilstvom stavkajočih delavcev, in naj bi se vsak tak slučaj kaznoval z globo 1000 mark ali pa jednoletnim zaporom. V resnici ima pa ta predlog samo namen, onemogočiti vsako stavko in tako delavce oropati skrajnega sredstva, s katerim se morejo sedaj boriti proti židovskim zati-

ralcem. Pri ponedeljkovi konečni razpravi je vlada vse poskusila in tudi z grožnjami ni štedila, a vse ni nič pomagalo. Centrum in druge njemu sorodne stranke so v zvezi s socialnimi demokrati preprečili nakano in predlogo odklonili, ob enem pa pokazali vladi, da mora že poseči po vspešnejših sredstvih, ako hoče zatrei socialno demokracijo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. novembra.

(Osebnosti.) Pravosodni minister je imenoval pisarniškega oficijala Josipa Hočevarja pisarniškim predstojnikom pri deželnem sodišču v Ljubljani. — Urednik hrvatske izdaje drž. zakonika dr. vitez Rešetar je ad personam uvrščen v sedmi činovni razred. — Jos. Tauber, puškar I. razreda pri 17. pešpolku je dobil srebrni zaslužni križec s krono.

(Vihar v ljubljanskem občinskem svetu.) Sinočna seja občinskega sveta se je zopet končala z viharjem. Občinski svetnik g. Lenče se je predznil izreči nekaj odkritosrčnih besed. Gospode, ki so navajeni le županovega kadila, je hudo zadelo ocena kolega o njihovi vzgledni skrbi za davkoplačevalca. Gosp. Lenče je kazal na sijajno blamažo izvršeno regulacijo Rimske ceste, vsled česar je občinski svet postal v posmeh nasprotnikov. Brez vednosti dveh posestnikov se je pričela nasipati cesta na 85 cm. in ko je bila preložitev gotova, zapazili so, da so pozabili preložiti električni kabel in vodovodne cevi. Sedaj so zopet pričeli vrtati cesto in davkoplačevalcem povzročili dvojne stroške. To je še hujši davek, nego je davek na portalne izložbe, katerega včeraj tudi niso hoteli odbiti vsi c. kr. občinski svetniki. Vsi profesorji in uradniki občinskega sveta so na to opazko planili po konci. Občinski svetnik Lenče je moral obmolkneti ob klicih: »Mi smo tu samo občinski svetniki!« Strašansko je mahal z rokami vitez Bleiweis. Gospodje so obrtniški manjšini na radikalni način dokazovali, kdo je gospodar v občinskem svetu. G. Lenče je dobil od župana ukor, »ker se v občinskem svetu ne sme (?) vprašati ali je kdo obrtnik ali c. kr. uradnik«. Najbolj hud je bil na g. Lenčeta notar Plantan, ki je z različnimi izrazi pihal okolu sebe. Končno je tudi g. Lenčka minila potrpežljivost ob teroristiškem nastopu večine in na ves glas je povedal razburjenim gospodom: »Javno izrečem, da ste vedno proti nam«. To je učinkovalo, kakor škaf vode. Gospodom je »ogorčenje« zastalo v grlu in plaho so pogledali drug drugega, galerija je pa spremljala to velekomično skupino z glasnim smehom. Nato je g. Lenče dejal županu, naj pove, koliko so znašali novi stroški pri Rimski cesti. G. župan je dejal, da se je pri vsej stvari zanašal na strokovno vodstvo, stroškov pa ni naštel. Dejal je samo, da »niso bili tako veliki, kakor se govori«. Občinski svetnik Žužek je izostal od seje, ki je na tako sijajen način razobnala njegovo slavo. Njegova strokovna poročila je prevzel Jožef Turk.

(Državne podpore) vsled letošnjih uim bode vlada v kratkem pričela deliti iz kredita, ki ga je nedavno dovolil državni zbor. Slovenski poslanci so storili potrebne korake, da se vlada ozira tudi na naše pokrajine. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, bode osrednja vlada gotovo tudi za naše po toči in drugih uimah poškodovane kraje odločila primerno svoto, ako bode lokalna vlada priporočila dotične prošnje. Zato priporočamo županstvu, da se v tem oziru obrnejo na svoja okrajna glavarstva.

(Slovenski državni poslanci) so, kakor se nam z Dunaja poroča, v včerajšnji seji interpelovali pravosodnega ministra zaradi pogostih konfiskacij celjske »Domovine«. Vsi dotični zaplenjeni odstavki so v interpelaciji doslovno navedeni.

(Mestna elektrika.) Na medvedovo kožo so pili sinoči v občinskem svetu. Mestni elektriki so proračunili za leto 1900 stroškov 84.622 gld. 01 kr. in dohodkov 88.000 goldinarjev, toraj prebitka 3377 goldinarjev 99 kr. To je proračun. Da bi se le do 31. decembra 1900 ne pokazalo zopet toliko obligatnih »naknadnosti«, da se dobiček iz teh naknadnosti — ne bode videl. Z zelo pametnim nasvetom se je posrečilo prodreti občinskemu svetniku Lenčku, da se za one odjemalce elektrike, ki imajo elektroštevce,

cena od hektovatne ure zniža od 4 kr. na 3¼. Žarnice se bodo odslej prodajale po 1 gld., 60 in 50 kr., za žarnice z medlim steklom se zniža cena za 10 kr.

(XI. občni zbor Cecilijnega društva) se je vršil včeraj ob mnogoštevilni udeležbi. Po sv. maši, katero je služil presv. g. knezoškof in pri kateri so se poleg korala pele le skladbe domačih skladateljev-cecilijancev, je bilo v škofjski dvorani zborovanje, pri katerem so se obravnavale prav zanimive stvari o povzdigi cerkvenega petja na Slovenskem. Razgovarjalo se je tudi o socialnem položaju organistov, o petju v ljudskih solah, kako med ljudstvom povzdigniti estetični čut it. Iz Gorice je prišel č. gosp. kanonik Sedej. Natančneje poročilo objavimo pozneje.

(Letopis [I. letno poročilo] Gospodarske zveze v Ljubljani.) Prvič je izdal za Gospodarsko zvezo v Ljubljani letno poročilo ravnatelj iste, gospod Ferdinand Sajovic. Isto se bavi samo z onimi zadrugami, katere so člani »Gospodarske zveze«, ker čas ni dopuščal sestaviti celokupno poročilo vseh slovenskih denarnih zavodov in družih zadrug. Letopis obsega: 1. Predgovor 2. Splošno poročilo o kreditnih zadrugah. 3. Seznamek posojilnic, katere so priglasile svoj pristop k »Gospodarski zvezi«. 4. Letno poročilo ljudske posojilnice v Ljubljani. 5. Denarni promet posameznih zadrug in skupni denarni promet istih. 6. Račun zgube in dobička posameznih zadrug in isti skupni račun. 7. Račun bilance posameznih zadrug in isti skupni račun. 8. Kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice? Uzorna pravila za iste in vse dotične prošnje do oblastev. 9. Vse postavbe tikajoče se Raiffeisnovih posojilnic in ostalih zadrug. Letopis dobijo vse zadruge, katere so pri »Gospodarski zvezi«, v slučaju pa, če pa kdo družih želi dobiti, naj se pa obrne do ravnateljstva imenovane zveze, katera mu ga dopošlje proti odškodnini. Na »Letopis« še posebno opozarjamo zaradi točke, kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice, ker tam imamo navedeno, kaj so Raiffeisnove hranilnice in posojilnice, uzorna pravila za imenovane posojilnice, vse obrazce prošenj do oblastev pri ustanovitvi, one prošnje glede spremembe pravil in ravnateljstva. Zraven prošenj je pa vedno navodilo, kako in kje je iste vložiti. Še bolj je pa nas razveselil zadnji del »Letopisa«, v katerem imamo navedene vse postavbe do slednjega časa, tikajoče se pridobitnih in gospodarskih zadrug. Istih do danes nimamo skupno niti v nemščini. Upamo, da v dobimo prihodnje leto še poročilo o vseh družih slovenskih denarnih zavodih, tako da bomo imeli pregled o vsem delovanju na gospodarskem polju.

(Predavanje) o »temnem srednjem veku« je bilo včeraj prav dobro obiskano. Predavatelj č. g. Lampe je razpravljal zlasti o onih stvareh, katere se v novodobnem časopisju najbolj pristransko in krivično sodijo. Pojasnoval je, kako blagotvorno deluje prijateljska zveza med cerkvijo in krščansko državo, kako je cerkev ustanavljala visoke in elementarne šole in jih vzdrževala. Natančneje je razpravljal o gospodarskem življenju. Nastanek fevdalnega reda je bil naraven in ljudstvu koristen, za poznejše nepravilnosti ni odgovorna cerkev. Kapitalizem so zabranjevale cerkvene postavbe, ki so oderuštvo smatrale za javno kanično pregreho. Že v 13. stoletju je cerkev z ustanovitvijo brezobrestnih kreditnih družb iztrgala kmeta iz rok oderuhu. Obrt je bila poštena, zadruge, ki so imele cerkveni značaj, so varovale domače obrtnike tuje konkurence, hkrati so pa tudi garantirale za poštenost izdelkov in cen itd. Militarizem ni tlačil ljudstva, samostani so bili kulturna središča. Poglavitna misel predavanja je bila ta: Tudi v srednjem veku se je godilo marsikaj slabega, česar ne odobravamo, a javni red je bil pravičen, je varoval potrebno svobodo, a omejeval brezobzirno prostost in skrbel za to, da je bilo premoženje enakomerno razdeljeno med ljudstvom. — Prihodnje sredo priredi »Slovenska krščansko-socialna zveza« zopet javno predavanje ob 1/8. uri zvečer v veliki dvorani »Katoliškega doma«.

(Iz Kamnika): Pretekli ponedeljek zvečer bil je pri Fischerju sestanek meščanov, da bi volil odbor množ, ki naj delajo na to, da bi se name-ravana železniška črta iz Kamnika preko Gornjega grada do velenjske železnice res in čim prej izvedla. Izvolilo se je dvanajstero odbornikov z žu-

panom na čelu. Ob svojem času nameravajo odposlati z Gornjegrajski vred deputacijo do merodajnega mesta na Dunaj.

(Štrajk v Idriji.) Iz Idrije se nam je sinoči po sklepu lista brzojavilo, da se štrajk mej rudarji še ni pričel. Vrše se toraj bržkone samo priprave.

(Izid graških občinskih volitev v III. razred.) Socijalno-demokratski kandidati so dobili največ glasov (828 — 711), nacionalski precej manj (698 — 538), Feichtinger in njegovi pristaši so ostali z nezadovoljnim številom glasov v manjšini. V petek 24. novembra se bo vršila ožja volitev med demokrati in nacionalski. Vse kaže, da skleneta ti dve stranki kompromis. Socijalnim demokratom ni mogoče več glasov dobiti, ker so spravili že vse svoje ljudi na volišče, od drugih strank jim ni pričakovati pomoči, nacionalski se pa sramujejo iskati pri Feichtingerjevih podpre, ker so jih v zadnjem času tako srdito in brezobzirno napadali. — Značilno za to volitev je, da je prišlo komaj polovica vseh opravičenih volilcev volit. To dejstvo priča, da ni niti demokratična niti nacionalna stranka prava ljudska stranka, ki bi živela zaupanje malih obrtnikov in delavcev. Menimo, da bi krščansko-socijalna stranka imela tudi v Gradcu dovolj hvaležnega polja, ako bi imela dovolj spretnih, sposobnih in uglednih voditeljev, zakaj taki stranki bi se lahko priklopili slovenski obrtniki v Gradcu, ki tvorijo med graškim občinstvom dobro tretjino, a se doslej drže hladno i proti nacionalscem i proti demokratom.

(Celjska porotniška klop — panslavistiška?) Nekaj takega se hoče sanjati nemškimi nacionalscem. Zakaj? Zato, ker je včeraj neki porotnik zahteval, da se mu pouk porotnikom prebere tudi v slovenskem jeziku. Nemškonacionalski listi pišejo sedaj, da je taka zahteva — nacionalsko fanatična in da se mora takoj konec narediti takemu »Tukaj!« sportu pri sodiščih. Uboga nemška pamet!

(Cigan Held pred novomeškimi porotniki.) Včeraj smo zabeležili razsodbo v tej obravnavi. Cigan Held je obsojen radi umora kmeta Novljana na vislice. Poroča se nam še: Pri obravnavi je hotel vsò krivdo zvaliti na nekega »kozavega« cigana. Trdil je, da je ta s sekuro napadel Novljana, on pa je Novljana branil. Prič je bilo zaslišanih pri obravnavi 21. Held je opozarjal porotnike, naj verjamejo samo njegovim resničnim izpovedbam, ne pa pričam. Prvo glavno vprašanje o umoru so porotniki potrdili z 11 glasovi proti 1 glasu. Ko so Helda po razsodbi peljali nazaj v zapor, gnetlo se je okolu njega vse polno radovednega občinstva. Held je občinstvo nažgal s »h . . . či«, češ »le naglejte se me, da bodete siti«. Porotne obravnave pred novomeškimi porotniki se bodo končale 25. t. m. Tudi pri razpravi se je Held vedel skrajno cinično. Bahal se je, da ima dobro srce in da je radi tega branil Novljana. Proti izpovedim prič se je zagovarjal, da je bil pijan, za vse podrobnosti, ki bi bile zanj le količkaj ugodne, pa je natančno vedel. Porotnikom je predsedoval grof Barbo. Da bode k smrti obsojen, se Held ni nadejal, ker je po dokazanih mu zlodejskih izjavljal: »Predno bom presedel polovico kazni, bode resnica prišla na dan«.

(Iz Bele Peči): Morda zanima katerega turista in prijatelja našim divnim jezerom zvedeti, da je zadnje dni gorenje jezero (drugo) pod Mangartom dobrih 10 cm debelo zamrznilo, dasi je orjak Mangart in okolica njegova še brez letošnjega snega. — Vlaneko zimo se je mnogo ledu izpegljalo iz našega kraja za drage denarce. Če katera pivovarna potrebuje ledu, dobi ga sedaj še po ceni.

(Od Sv. Benedikta v Slov. gor.) Vendar, vendar se nam je izpolnila dolgoletna srčna želja; 19. nov. t. l. se je osnovalo pri nas »Bralno društvo«. Po dokončani popoldnešnji službi božji se je sošla tolika množina ljudstva v Selakovi gostilni, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Predsednik začasnega osnovalnega odbora đ. g. Fr. Muršič pozdravi zbrane, ter razjasni pomen današnjega shoda. Za njim nastopi g. dr. R. Pipuš iz Maribora. Ta cenjeni slovenski boritelj v izborni prepričalni besedi razpravlja o »ljubezni do domovine in maternega jezika« s toliko vnemo in navdušenjem, da mu je donela glasna hvala od strani ljudstva. Po razloženih pravilih se vrši pristop k novemu društvu, za katerega se je kmalo

oglasilo 80 udov. Predsednikom je bil po vskliku izvoljen đ. g. kaplan Franc Muršič, strokovnjak v društvenem in političnem gibanju. Za namestnika mu je bil prideljen izboren kmet in veleposestnik Franc Zupe; ter še deset odbornikov. — Za bralno sobo se je od strani cerkvenega predstojništva prepustila soba v cerkv. hramu, ki služi ob enem za vaje v cerkvenem petju. — Tamburaško in pevsko društvo gornjeradgonsko je častno svojo nalogo izvršilo, da nam je prenelo potekel čas odločen za prijazno zabavo. Daj Bog, da bi novo društvo častno in vedno svoj lep namen spolnovalo!

(V Poljanah nad Škofjo Loko) se je poročil te dni — lep par: 78letni vdovec je vzel 21 let staro dekle. Mož je bil še-le — trikrat vdovec. Znabiti bo še stirikrat? — Na sv. Martina dan (11. nov.) je gorelo v Dol. brdih, okoli 11. ure zjutraj je pričelo goret. Strah je bil velik, ker je vse na kupu in slamnato. A pogorel je le en hlev in pod. Kako je prišlo do ognja, se ne ve. Te dni že postavljajo novo poslopje.

(Regulacije trnovskega pristana) se bode izvedlo v prihodnjih dveh letih.

(Ljubljanski semenj.) Na zadnjem ljubljanskem semnju je bilo 990 konj, 85 telet in 496 krav.

(Nova godba.) Kolesarsko društvo »Ilirija« ustanovilo je svojo godbo na lok, kar je vredno vsestranskega priznanja. O istinitosti te trditve se slavno občinstvo lahko prepriča v soboto, dne 25. t. m. Takrat se namreč nova godba producira pri »Virantus«. Vstop je prost.

(Tatvina pri sv. Krištofu.) Včeraj so ljubljanski dolgoprsteži obiskali cerkvico pri sv. Krištofu. Ukradli so skrinjico za nabiranje milodarov. Danes so našli skrinjico razbito za pokopališčem. Pravijo, da tatje niso dobili bogatega plena, ker je bilo v skrinjici samo 20. kr.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 12. do 18. novembra je bilo 24 novorojencev, 1 mrtvorojenec, 19 jih je umrlo: 2 za vratico (davico), 4 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 1 vsled samomora, 10 za različnimi boleznimi, med njimi je 7 tujcev, 13 iz zavodov. Za infekcijsnimi boleznimi so oboleli, in sicer: 3 za vratico.

(Grozen slučaj.) 19. t. m., v nedeljo zvečer je 20letni mladenič iz vasi Debeni z nožem zabodel v srce A. Šubica iz Podpeča, fare Nova Oselica, tako, da je bil ta v par minutah mrlič.

(Blagoslovljenje cerkve mej Indijanci.) Zanimivo-vspodbudna svečanost se je vršila 25. oktobra letos v nekem kraju blizu mesta Cloquet, Minn. v severni Ameriki. Vladika duluthski mil. gosp. Jak. Golrick je namreč ta dan blagoslovil obširno in lepo cerkvico mej Indijanci, ki jo je zanje zgradil vneti indijanski misijonar o. Roman Homar, O. S. B. Ta gospod je v čepovanskem jeziku Indijancem pojasnil pomen ginljive slovesnosti, slovesno sv. mašo pa je služil đ. g. Simon Lampe O. S. B. ob prisotnosti mil. vladike, generalnega vikarja J. F. Buha in osem drugih duhovnikov.

(25 let radi kľofute.) Včeraj je vojaško sodišče v Neaplu obsodilo vojaka Volponija na petindvajset let ječe, ker je dal nekemu častniku — kľofuto.

(Piramide — električne razsvetljene.) Iz Kaire se poroča, da je egiptska vlada sklenila z neko ameriško družbo pogodbo, da piramide — električno razsvetli.

Društva.

(Narodna čitalnica v Kranji) priredi v soboto, dne 25. novembra 1899. l. v svojih prostorih veselico. — Začetek ob pol 9. uri zvečer. — Vstopnina prosta. — Pristop imajo društveni člani in po njih upeljeni gostje. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(Vabilo k tomboli.) katero priredi učitelstvo ljutomerske Franc Jožefove deške in dekliške šole v podporo ubožne šolske mladine v nedeljo dne 26. novembra 1899, ob 7. uri zvečer v Vaupotičevih gostilniških prostorih v Ljutomeru. Obračamo se do blagih prijateljev učeče se mladine z uljudno prošnjo, da nas blagovolijo pri tem dobrodelnem podjetju podpirati s tem, da nam darujejo razne dobitke in da se tombole obilno udeležijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. novembra. V včerajšnji seji mladočeškega kluba je bil predlog, da se

prične takoj z obstrukcijo, odklonjen z vsemi proti 12 glasovom; vsprejet je bil predlog, po katerem bodo Čehi glasovali proti vsem vladnim predlogom, svoje taktično postopanje pa določevali od slučaja do slučaja.

Dunaj, 23. novembra. Mladočeški posl. Doležal je stavil nujni predlog glede varstva narodnostij pri ljudskem številjenju, govoril je dve uri, oglašena sta še dva govornika, predloga o nagodbi torej danes ne pride na vrsto. Levičarji smatrajo to kot obstrukcijo.

Dunaj, 23. novembra. Izvrševalni odbor desnice je imel sinoči sejo, kjer so načelniki klubov poročali o svojih avdijencijah pri cesarju. Na to je sledil razgovor o položaju. Razni poslanci so nagovarjali Čeha, naj ne prične z obstrukcijo; zastopniki Čehov so dejali, da bodo v tem smislu poročali v svojem klubu, da pa ne vedo, ako prodero s svojimi predlogi.

Dunaj, 22. novembra. Danes ob štirih se zbere v posvet kvotna deputacija, da pri-trdi sklepu pododseka glede določitve kvote.

Dunaj, 23. novembra. Proti predlogu levičarjev glede zatožbe Thunovega ministertva so glasovali: Poljaki, Čehi, Slovenci, katoliška ljudska stranka, konservativni veleposestniki, centrum in Stojalovščeki. Liberalni veleposestniki in Italijani so pred glasovanjem ostavili zbornico.

Zagreb, 23. novembra. Hrvatski sabor je sklican na 30. novembra t. l.

Budimpešta, 23. novembra. Danes je bil velik šum v ogerski zbornici. Vlada je predložila nagodbene predloge glede kvote. Neodvisni poslanci pod vodstvom Košuta so razgrajali, pozivljali Szella naj odstopi, zabavljice so se čule na Avstrijo in na avstrijsko kvotno deputacijo. Szell ni mogel priti do besede. Konečno se je predloga mej velikim nemirom izročila finančnemu odseku.

Pariz, 23. novembra. »Agence Havas« poročajo iz Kaire: Častniki ameriških parnikov, ki plovejo skozi sueški prekop, zagotavljajo, da so razmere mej Zveznimi državami in Japonom zelo napete.

London, 23. novembra. Po došlih poročilih so Rusi zasedli Herat.

Vojska v Južni Afriki.

V Ladysmithu je vse mirno in se dobro počuti, tako poročajo Reuterjevemu uradu iz Pietermaritzburga potem, ko je svet že izvedel, da general White ne more dovolj prehvaliti uljudnosti burskih vojakov, ki so mu dovolili sloboden izhod iz mesta. Tudi o dvajsetih vlakih se je sedaj zvedelo v Londonu, ob enem pa tudi o njih pomenu. Mej tem ko zasebna, ne popolno pristrižena poročila javljajo, da so Buri na teh vlakih odvedli v Pretorijo angleške vjetnike, se »uradno« naznanja angleškemu vojnemu uradu, da so za te vlake poskrbeli bojujoči se Buri, da v »neizogibnem« slučaju popolnega poraza pri Eastcourtu ali Pietermaritzburgu čim prej odneso pete pred zasledujočim nasprotnikom. Tako tolmačenje znane poročila brezdvomno ugaja angleškemu prebivalstvu, ki je prepričano, da general White še vedno vspešno odbija burske napade na Ladysmith.

Še bolj nego to je pa iz trte zvito sledeče poročilo o burskem napadu na Nemce v Natalu. V Durbanu izhajajoči angleški list »Natal Witness« objavlja namreč iz Greytowna sledeče poročilo: Burski poveljnik okraja Greytown je pozval k sebi vse ondotne Nemce ter jim ukazal, naj prisežejo zvestobo republikli Transval ali pa v teku sedmih dnij ostavijo svoja posestva. Po preteku tega roka so pa Nemci sklenili, da se ne udajo zahtevi Burcev, ter poslali k poveljniku svojega pastora z naročilom, da se raje dajo postreliti, nego bi ostavili svoja domovja. Po tej izjavi so baje Buri pridrli v nemška bivališča in izgnali žene in otroke vkljub velikemu nalivu. Ropanja so se neki udeleževali tudi Nizozemci. — Kdor ve, kako razmerje vlada mej Buri in Nemci, in pa da poslednji sami pomagajo v boju proti Angležem, mu je pač jasno, da ima to angleško poročilo jedino ta namen, da vpliva na javno mnenje v Nemčiji, kjer dosedaj vse simpatizuje z Buri.

Do 20. t. m. je došlo v Kapstadt 12.723 mož pehote in 179 mož topništva, katerim pa manjka topov in konj, ki so deloma še na potu, deloma so pa poginili mej voznjo. V Durban je došlo skupno 10.624 Angležev, katerim stoji nasproti 10.000 mož pod poveljstvom Joubertovim, 5000 jih ima general Luka Mayer na potu mej Greytownom in Pietermaritzburgom, general Erasmus pa vodi oddelek 2000 mož naravnost v Durban. Od prve armade v Natalu ostalo angleško moštvo je generalni major Hildyard zbral južno od Eastcourta. Iz navedenega sledi, da so dosedaj Buri na obeh bojiščih v premoči, in je popolno umevno, da si general Buller niti sedaj ne upa pričeti večje akcije ne proti De Aaru in Oranje River in ne v Natalu.

Iz najnovejših poročil je posneti, da so se Buri že precej približali Pietermaritzburgu in da je železnična zveza z Durbanom že pretrgana.

London, 23. novembra. Divizija lorda Methuena se je 21. t. m. jela pomikati iz Kapstadta proti severu.

London, 23. novembra. Reuterjevemu uradu poročajo iz Durbana 21. t. m. ob 11. uri ponoči: Zveza z Eastcourtom je pretrgana.

London, 23. novembra. Iz Oranje River poročajo 22. t. m., da so se Buri polastili železniške postaje v Belmontu in zasedli vse bližnje holme. Preskrbljeni so dobro s topovi.

London, 23. novembra. Vodja kaplandskih Afrikanov Hofmayer se v sporazumu z vlado pogaja s svojimi zaupniki v okraju Aliwal North, da ostanejo pasivni v sedanji vojski. Ob enem bo poskusil pogajati se z Oranji glede premirja.

Kapstadt, 23. novembra. Iz poročil, ki prihajajo iz okrajev ob reki Oranje, je razvidno, da se Afrikanerji brezdvomno pridružijo Buram.

Kapstadt, 23. novembra. Včeraj je došlo 3500 mož in 3000 mul.

Kapstadt, 23. novembra. Angleške čete so si 19. t. m. zopet osvojile Naauwport. (?)

Durban, 23. novembra. Iz Greytowna poročajo: Buri so imenovali Nizozemca Vermaacka iz Natala sodnikom za okraja Holpmaakar in Umsinga. Svojo službo izvršuje po burskih načelih.

Pietermaritzburg, 23. nov. Vlada je prejela poročilo nekega prostovoljca (!) iz Ladysmitha 16. t. m., v katerem pravi, da se vsem prostovoljcem prav dobro zodi in da imajo dovolj živil. Z bombardovanjem so Buri popolno prenehali. S strahom se pričakuje poročil z juga.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Jedina zaloga 2 567 20

v deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“

Milana Leustek-a v Ljubljani,

Resljeva cesta 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Razpošilja z obratno pošto.

Umrli so:

21. novembra. Jožefa Pečnik, ključavničarja hči, 19 mesecev, Ulice na Grad 5, plućnica.

22. novembra. Ivan Naglost, hišnika sin, 3 mesece, Trnovski pristan 8, meningitis.

V bolnišnici:

20. novembra. Anton Kosmač, tovarniški delavec, 29 let, vsled opekline. — Ivan Tomazič, dinar, 54 let, krvavenje možgan.

V hiralnici:

20. novembra. Jožefa Anžič, zasebnica, 71 let, ostarelost.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 22. novembra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl.	do gl.	
» » pomlad	8 20	»	8 21
Rž za jesen	»	»	»
» » pomlad	6 81	»	6 82
Tursica za november	»	»	»
» » maj-junij	5 22	»	5 23
Oves za jesen	»	»	»
» » pomlad	5 42	»	5 43

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
22	9. zvečer	743.2	-1.0	sl. jzah	jasno	
23	7. zjutraj	745.0	-4.5	sl. jzah.	megla	0.0
	2. popol.	744.2	5.6	»	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 0.9, normale: 2.1°.

Oljnate barve v kositarnih škatljicah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice
Vnanja naročila proti povzetju. 228 5 11-8

Ob novem letu 1900 sprejme se pri cerkvi v Stari Loki

organist in cerkvenik

Lepo stanovanje, nekaj zemljišča, in posebej približno 450 gl. dohodka.

Zglasiti se je do 8. decembra t. l. pri cerkvenem predstojništvu v Stari Loki. 914 4-4

„Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“

pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3 v Ljubljani,

sprejema in izplačuje

hranilne vloge vsaki dan in obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %

od dné vložitve do dné vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge zavodov in slovenskih društev ter delavcev in poslov obrestuje celo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik,
predsednik.

757 21

Telefon števil. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane etekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

„BANKA Maks Veršec“
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet števil. 847 533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto), obresti od dné do dné po 4 $\frac{1}{2}$ %. Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 23. novembra.

Skupni državni dolg v notah	99	gl.	65	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	»	40	»
Avstrijska zlata renta 4%	116	»	65	»
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	»	90	»
Ogerska zlata renta 4%	116	»	70	»
Ogerska krona renta 4%, 200	95	»	05	»
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	905	»	—	»
Kreditne delnice, 180 gl.	371	»	—	»
London vista	120	»	65	»
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	»	—	»
20 mark	11	»	78	»
20 frankov (napoleonov)	9	»	57 $\frac{1}{2}$	»
Italijanski bankovci	45	»	10	»
C. kr. cekini	5	»	69	»

Dné 22. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	168	gl.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	156	»	25	»
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	203	»	—	»
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	»	85	»
Tisine srečke 4%, 100 gl.	137	»	50	»
Dunavske vravnave srečke 5%	129	»	25	»
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	»	—	»
Posojilo goriškega mesta	—	»	—	»
4% kranjsko deželno posojilo	—	»	—	»
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96	»	—	»
Prijoritne obveznice državne železnice	209	»	50	»
» južne železnice 3%	169	»	75	»
» južne železnice 5%	118	»	20	»
» dolenskih železnic 4%	99	»	50	»

Kreditne srečke, 100 gl.	202	gl.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	155	»	—	»
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	19	»	60	»
Rudolfove srečke, 10 gl.	27	»	—	»
Salmove srečke, 40 gl.	85	»	—	»
St. Genois srečke, 40 gl.	84	»	50	»
Waldsteinove srečke, 20 gl.	85	»	—	»
Ljubljanske srečke	25	»	—	»
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	149	»	50	»
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3040	—	»	—	»
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	423	»	—	»
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	70	»	25	»
Splošna avstrijska stavbina družba	98	»	—	»
Montanska družba avstr. plan.	278	»	25	»
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	206	»	—	»
Papirnih rubljev 100	127	»	10	»

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri frebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako frebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.